

چگونه پدر خوبی باشیم؟

(۲)

در شماره قبلی يك قسمت از تلخیص این کتاب منتشر خوانندگان محترم رسید ؛ بقیه آن مقاله را که به علت تراکم مطالب در شماره قبیل مجله چاپ نشد در این شماره مطالعه می فرمائید ؛ در این شماره مسائل زیر را می خوانید : **پی ریزی افکار و اعمال کودکان - سه دستور مهم تربیتی - فرهنگ اسلامی جامع تجربیات و مشاهدات و علوم مختلف بشری است** .

پی ریزی افکار و اعمال کودکان :

بزرگای عقاید ، مختلف کودکان را جمع مفهوم زندگی و مسائل مربوط باقی ، مراعات حقوق دیگران و بطور خلاصه شخصیت کودک ، از همان اوایل تولدیت در مغز و روح کودک پاشیده می شود و بتدریج در شرائط مساعد رشد می نماید .
اعمال بدروماد در رفتار آنند با هم دیگر و با کودکان خود و با سایرین و معانی و حالات روحی آنها در رشد و نمو بزرگای عقاید و افکار کودک تاثیر عمیقی دارد
کودکان ابتدائی ترین اطلاعات خود را از جمع بخصوصیات و حالات مردان و زنان از مطالعه در حالات و اعمال و رفتار پدر و مادر خود پدید می آورند ، شروع می نمایند ؛ پدر یا مادر که وظیفه پدرانه و یا مادرانه خود را خوب انجام می دهد مسلماً پسر و دختر خود را بتقلید از خودشان بر می انگیزانند .

سه دستور مهم تربیتی

در خاسته گفتار لازمست توجه پدرهائی را که بوظائف سنگین پدری خود واقف هستند به دستور مهم تربیتی جلب کنیم :

۱ - روش تربیتی دختران باید در بعضی از اعمال و وظائف و احتیاجات خاص آنها در زندگی آینده و روش تربیتی پسران مختلف باشد .

۲ - پدرها باید پیوسته در تقویت حس کنجکاوی کودکان که منشأ کثیری از علوم و ادراکات آنها بشمارد مرود کوشش کنند و حتی الامکان بسؤالات کودکان در موضوعات مختلف که ناشی از حس کنجکاوی آنها می باشد جوابهای کافی و قانع کننده بدهند .

بعضی از کودکان کنجکاوی علاوه بر اینکه از عمل بعضی از قضایا و حوادث سؤالاتی در خود رقم خود از پدر و مادر خود می نمایند از مسائل جنسی نیز از قبیل اینکه چهجا از کجا بدیده می آیند و ... سؤالاتی از پدر و مادر خود می کنند ، وظیفه پدرها در مقابل اینگونه مسائل این است که با جوابهای قانع کننده ای با آنها بدهند و نباید آنها را در این گونه مسائل منحرف سازند زیرا اکثر مسائل و رفتار و تفاوت های آنها در آینده بر اساس این مسائل و حل آنها انجام میگیرد

۳ - پدرها باید درك جهان خارج از محیط خانواده را برای کودکان خود تسهیل کنند و اصول و روشهای لازم در زندگی آینده را با آنان یاد دهند و آنها را در محیط خانواده بمقتداری که ممکن است مورد عمل قرار دهند تا کودکان در افکار و اعمال و قضایای خود در آینده دچار تناقض نشوند زیرا هنگامی که کودک از محیط خانه قدم بصحنه آموزشگاه می گذارد در اثر تماس با افکار و اعمال و روش های آموزگار انقلابی در مغز وی ایجاد می شود و پیش از آنکه از محیط خارج آشنا می گردد و چه بسا در تقلید و قضاوت پدر خود شك می کند در این موقع است که تضاد افکاری بین افکار و اعمال و روش اجتماعی پدر و آموزگار بر زمی کند و کودک را در يك حالت تردید و بلاتکلیفی قرار می دهد

از اینرو لازمست ما بین محیط خانه و محیط آموزشگاه هماهنگی کاملی وجود داشته و با تشکیل انجمنهای همکاری خانه و آموزشگاه ؛ تضادهای بین محیط خانه و آموزشگاه را با تبادل نظر و مشورت با آموزگاران و سر بیان کودکان بر طرف کرد .

تکالیف

این نکته قابل تذکر است که مسائل اساسی تربیت که علماء و تربیت بمدات تجربیات زیاد و مقالات دامنه دار بعضی از آنها رسیده اند ، در دین اسلام - دین آسمانی الهی - بنحو کامل

وجود دارد .

دین اسلام نتیجه تجربیات و مطالبات بشری است که در اثر زحمات فوق العاده پانهارسیده است. بیش از هزار سال پیش در محیط تاریک و ظلمانی جهل و نادانی از طریق وحی بایمانی رسا و جامع به عالم بشریت عرضه داشت .

دین اسلام به مسائل اساسی تربیت کودک در هر مرحله اهمیت فوق العاده داده و طبعی دستورات جامع و حکیمانه خود و وظائف اخلاقی و اجتماعی پدران و مادران را نسبت به فرزندان خود که سرمایه پر قیمت آینده اجتماع می باشند تعیین کرده و فرزندان را بمنزله امانتی در دست پدر و مادر و کلی از گلهای بهشتی می داند ، همین جمله خود میرساند که پدران و مادران مجاز نیستند هر طوری که دلشان می خواهد با فرزندان خود رفتار نمایند .

اسلام برای کودکان احترام و شخصیت فوق العاده قائل شده و تحقیر و بی احترامی و فشار شدید را نسبت بکودکان نیک نمی داند چنانکه پیامبر گرامی اسلام می فرماید : « فرزندان خود را گراشی داری و آنها را خوب تربیت کنی تا خداوند شمارا بیامرزد » اسلام عقیده دارد که فرهنگ متمدنی که بر اساس تربیت نیروهای نهفته روحی و جسمی کودکان و بشهر رساندن آنها قرار گرفته در ایجاد نظم در امور جوامع بشری و پیشرفت شئون مختلف آن تاثیر فوق العاده داشته و دستورهایی پر مغز اسلام در مهرا ن آن مؤید آنست : چنانکه پیامبر اکرم می فرماید :

« هر کس فرزند خود را تربیت کند و تحویل جامعه دهد بهتر از این است که هر روز صدقه ای

بفقر بدهد .

اسلام برای ایجاد کانون گرم خانوادگی پدران دستور می دهد که فرزندان خود (دختر و پسر) مهر و رزق و حتی آنها را ببوسند ، امام می فرماید : « اگر کسی فرزند خود را زیاد دوست داشته باشد خداوند بر او رحم می کند ، پینه پیر گرامی ما می فرماید :

« فرزندان خود را دوست بدارید و با آنان مهربانی کنید و اگر وعده ای بآنها بدهید بدان وفا کنید » و نیز فرمود : « کسی که فرزند خود را ببوسد در دفتر اعمال وی کار نیک نوشته می شود » مطابق دستورات اسلام پدران و مادران لازمست که مساوات و عدالت را در همه چیز و در همه حال در میان فرزندان خود مراعات کنند تا اینکه آنها از همان اوان طفولیت با مفاهیم عدالت و برابری آشنا شده و به بین مفعال تربیت شوند و در اجتماع نیز مجری عدالت

این آیات قابل مباحثه و مقابله به بل است مانند آنرا بیاورند .

در مورد دیگری که شرایط مبارزه را بجهت اکثر کاهش داده است و تنها به آوردن يك سوره اکتفا شده ، لحن و حدیء و دعوت به مبارزه از تمام آیات گذشته محکمتر و گوینده تر است :
 و اگر در کتابی که بر بنده خود نازل کرده ایم تردیدی دارید (لا اقل) يك سوره مانند آن بیاورید . و گواهان (و همفکران) خود را غیر از خدا دعوت کنید ، اگر راست میگوئید اگر (این دعوت صریح را نپذیرفتند) و این کار را انجام ندادند ، گرچه هرگز نمیتوانند انجام دهند ؛
 (با آنها بگو) از آن آتشی بهره بزیزید که آتش افروزش مردم و سنگهاست و برای کافران مهیا شده است (۱)
 دعوت به مبارزه از این سر حشر و تحریک آمیز تر ؛ جمله های « هرگز نمیتوانید » . . .
 و از تمام جهانیان استدعا کنید ، « لا اقل همانند يك سوره بیاورید » . . . « اگر راست میگوئید » . « اگر کافر شوید آتش سوزانی در انتظار شماست » . . . همه برای تحریک است .
 از طرفی شنوندگان هم کمائی بودند که از هر نظر ماده تحریک در وجود آنها مهیا بود همه چیزشان در خطر بود ، این مبارزه يك مبارزه سه در صد حیاتی برای آنها محسوب میشد ، نه تنها حدایان و بنها و آئین کون تیا کان آنها بخاطر افتاده بود ؛ جان و مال و سیادت و موقعیت اجتماعی آنها هم مورد مخاطره قطعی قرار گرفته بود ؛
 حال باید به منیم در برابر این دعوت چه عکس العملی از خود نشان دادند ؟

۱ - و ان كنتم فی ریب مما نزلنا علی عبدنا فاتوا بسورة من مثله و ادعوا شهدائكم من دون الله ان كنتم صادقين فان لم تملوا و ان تعلموا انهم لقوا النار التي و قودها الناس و الحجارة اعدت للكافرين (بقره - ۲۱۷ و ۲۲۵)

بقیه از صفحه ۲۸

و برابری بوده و بی حقوق دیگران تجاوز ننمایند . و مردی دو کودک داشت یکی را بوسید و دیگری را نبوسید پیغمبر اسلام بوی اعتراض کرد که چرا آن دیگری را نبوسیدی و میان آنها عدالت را مراعات نکردی ؟ و بد فرمود : میان فرزندان خود عدالت کنید چنانکه شما دوست دارید که آنها در محبت و نیکی بشما عدالت کنند .

اسلام در تربیت فرزندان صالح و پر و مند دستورات جامعی میدهد تا آنجا که پدران و مادران توصیه میکنند که از آغاز زندگی بمقتضای رشد فکری و عقلی اطفال بعضی از آداب دینی و اعمال مذهبی از قبیل نماز و دستورهای اخلاقی و اجتماعی اسلام را بآنها یاد دهند تا بتدریج که وارد اجتماع میشوند در ایجاد وظائف مذهبی و اداه حقوق دیگران دچار مشکلاتی نشوند و وظائف اخلاقی و اجتماعی خود را بطور کامل انجام دهند .